

**TÁJÉKOZTATÓ A VILLAMOS ENERGIA SZEKTOR SZEREPLŐI SZÁMÁRA
RELEVÁNS KÖZÖSSÉGI PÁLYÁZATOKRÓL**

2005. OKTÓBER 12.

AAM VEZETŐI INFORMATIKAI TANÁCSADÓ Rt.

1. BEVEZETÉS

Az Európai Unió csatlakozásunkkal a magyar vállalatok, vállalkozások számára is megnyílt a lehetőség az un. Közösségi (az Európai Unió Bizottsága által közvetlenül kezelt) Programokban (pályázatokban) való teljes körű részvételre. A Közösségi Programok az Unió célok és irányelvek megvalósításához kapcsolódó tevékenységekhez, projektekhez nyújtanak támogatást.

A különböző magyarországi szervezetek már kezdik felfedezni ezen lehetőségeket, de még mindig jelentős kereteket hagy az ország kihasználatlanul. A több milliárd eurós forrásból kevés a magyar projektek részesedése, mivel a potenciális pályázóknak nincs elég információ a birtokukban vagy nem is ismerik ezeket a lehetőségeket, pedig szinte minden szektor számára van elérhető forrás.

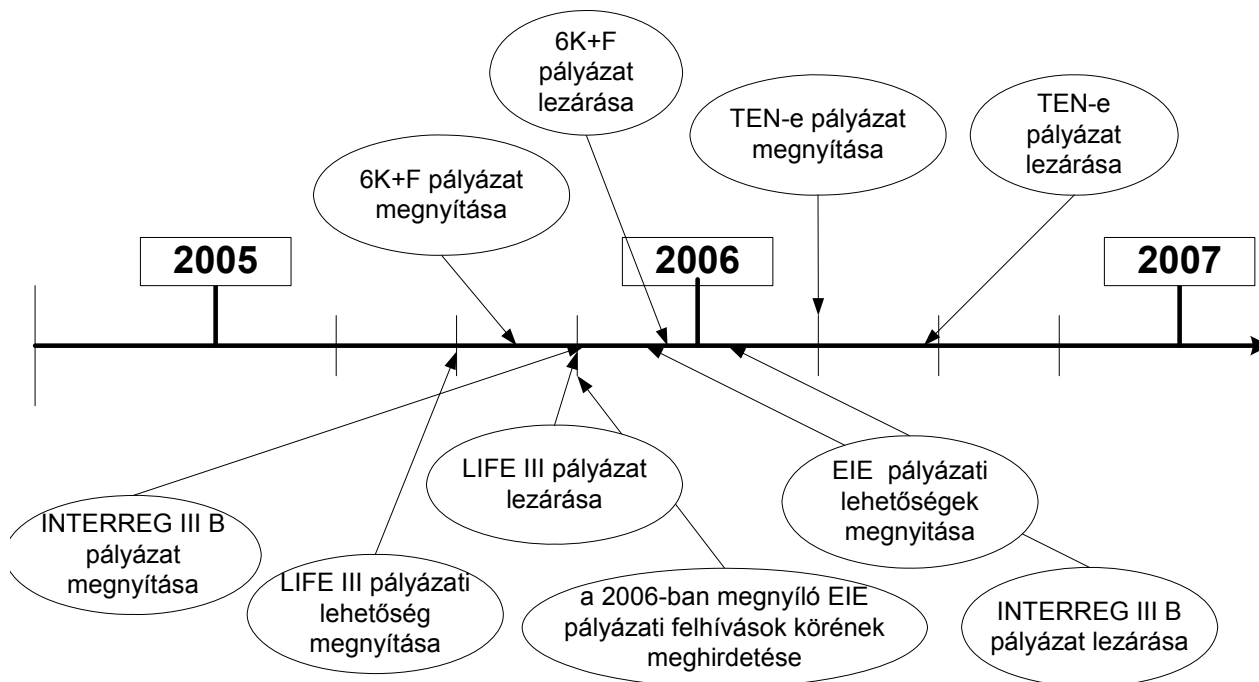
Az energetika az Európai Unió (a továbbiakban EU) egyik fontos területe, így több közösségi pályázat is elérhető ebben a témában. Célunk, hogy felhívjuk a figyelmet ezekre és összefoglaló tájékoztatót adjunk a villamos energia szektor számára fennálló, illetve a közel jövőben megnyíló lehetőségekről. Ezzel segítséget kívánunk nyújtani a további forrásbevonást célzó döntéshozatali folyamathoz, a nemzetközi szakmai életbe való integrációhoz, az Európai Unió által megfogalmazott célok, követelmények eléréséhez.

2. AZ ILLESZKEDŐ PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK FELSŐSZINTŰ BEMUTATÁSA

A következő táblázatban a feltárt pályázati lehetőségek legfontosabb tulajdonságait mutatjuk be, a döntéshozatali folyamatot támogatása céljából. Az energetikai témájú közösségi pályázatokról általánosságban elmondható, hogy kiemelt céljuk az energiahatékonyság a megújuló energiaforrások növelése, valamint nagymértékben preferálják a tagállamok közötti együttműködést.

	Intelligent Energy-Europe	TEN-Energy tanulmány	TEN-Energy beruházás	6. K+F	Interreg III B	LIFE III
Pályázható egyedül vagy kizárólag magyar résztvevőkkel		X	X			X
Csak nemzetközi konzorciumban pályázható (min. 2-3 tagországból)	X			X	X	
Magas önerőt igényel (> 50%)			X			
Közepes önerőt igényel (30-50%)	X	X				X
Alacsony önerőt igényel (< 30%)				X	X	
Beruházások előkészítéséhez támogatást ad	X	X			X	X
Kutatásfejlesztési tevékenységet támogat				X		

A következők ábra segítségével a Közöségi Pályázatokkal kapcsolatos határidőket, mérföldköveket mutatjuk be a jelenleg rendelkezésre álló (néhány esetben előzetes) információ alapján.

3. RELEVÁNS KÖZÖSSÉGI PÁLYÁZATOK

A továbbiakban a releváns Közöségi Pályázatokat szeretnénk részletesen bemutatni.

Pályázati felhívás megnevezése	„Intelligent Energy – Europe” (Intelligens Energiát Európának, EIE) 2003-2006
Pályázató hatóság	Európai Bizottság, Energetikai és Szállítási Főigazgatóság
A pályázat célja(i)	Fenntartható fejlődés támogatása az energetika területén, hozzájárulás az energia ellátás biztonságához, a versenyképességhez és a környezetvédelemhez kapcsolódó EU-célok eléréséhez: <ul style="list-style-type: none"> • Energiahatékonyság és racionális energiafelhasználás növelése (leginkább az ipar és építmények energiarendszereinek területén) • Új és megújuló energiaforrások bevonása az energiatermelésbe és távfűtésbe, valamint ezek a helyi környezetbe és országos energia-hálózatba való integrálása A program nagy része promóciós/népszerűsítő tevékenységeket támogat.

Vertikális célterületek	<p>Vertikális jellegű akciók</p> <p>(Ezen akciónál ugyan egy-egy terület jobban dominál, mint a többi, de fontos az integrált megoldás, az energiahatékonyság és megújuló energiaforrások kombinálása)</p> <p>1. Innovatív megközelítések az iparban</p> <p><u>CÉL:</u> Az energiahatékonysági szemlélet beépítése a vállalkozások életébe, ennek integrálása a vállalkozás más prioritásaival (pl: minőség, költséghatékonyság) valamint az energiahatékonyság által elért haszon kimutatása.</p> <p><u>TÁMOGATOTT TERÜLETEK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Energia menedzsment eszközök, beleértve az energia auditot, energia számvitel, benchmarking, önkéntes egyezmények • Energetikai szolgáltatások a KKV szektorban • Többcélú energiatermelő eszközök <p>2. Energia-hatékony eszközök és termékek</p> <p><u>CÉL:</u> Az energiahatékony eszközök és berendezések piaci részesedésének növelése, a használatára való ösztönzés, hatékonysági, költségtakarékossági számítások által.</p> <p><u>TÁMOGATOTT TERÜLETEK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Energhatékonsági szabványok és minimum energiahatékonsági sztenderdek betartásának és tudatosságának erősítése • Technológiai beszerzést érintő kezdeményezések és egyéb, a piac átalakulását segítő megoldás alkalmazása • Piaci átalakulás monitoringja és felkészülés új eljárások bevezetésére <p>3. Megújuló villamos-energiaforrások</p> <p><u>CÉL:</u> A megújuló energiaforrások részesedésének növelése az összes energiafogyasztásból. Több tagország együttműködésének támogatása. Új technológiai megoldásokat nem támogat, csak ezeknek a technológiáknak a bevezetését.</p> <p><u>TÁMOGATOTT TERÜLETEK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemzeti indikatív célok meghatározása (benchmarking, meghatározások) • Támogatási rendszerek, megoldások • Osztott energiatermelő hálózatok • Zöld elektromosság • Osztott elektromosság termelés
-------------------------	---

Horizontális célterületek	<p>Horizontális jellegű akciók</p> <p>(Nem egy terület dominanciájára fókuszáló, szektorokat átfogó akciók. Legtöbbjük a vertikális akciók kiegészítésére szolgál)</p> <p>1. „Fenntartható energia” közösségek</p> <p><u>CÉL:</u> Olyan helyi közösségek létrehozása, melyekben politikusok, tervezők, polgárok és más piaci szereplők együttműködnek a decentralizált energiaellátás fejlesztése és megújuló energiaforrások nagyobb arányú felhasználása érdekében.</p> <p><u>TÁMOGATOTT TERÜLETEK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Támogatni és aktiválni a helyi energia piac szereplőit • Helyi közösségi terv a megújuló és a hagyományos energia hatékony használatára vonatkozóan, kereslet-oldali menedzsment • A helyi energia-piac feltételeinek megteremtése <p>2. Finanszírozási, pénzügyi szerkezet és ösztönzők</p> <p><u>CÉL:</u> Tapasztalok és know-how cseréjének elősegítése. A jelenlegi pénzügyi mutatók, meghatározó faktorok erősségeinek és gyengeségeinek kimutatása, hatása, új a megújuló energiára szabott finanszírozási tervek készítése.</p> <p><u>TÁMOGATOTT TERÜLETEK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Határokon átnyúló vizsgálatok támogatása a különböző finanszírozási megoldások tekintetében • Energiahatékonysági és megújuló energia felhasználási beruházásokat érintő pénzügyi eszközök és ösztönzők fejlesztése, illetve népszerűsítése • A tiszta versenyhez való jog biztosításának elősegítése • Fórum biztosítása a finanszírozási és ösztönzési megoldásokkal kapcsolatos tapasztalatok cseréjére
Jogosultsági kritériumok	Az tagállamok területén alapított jogi személyiségek
Elnyerhető támogatás mértéke	Maximum a költségek 50 %-a
Támogatás formája	Vissza nem térítendő pénzügyi jutás
Támogatható tevékenységek (projekttípusok)	<p>1. Általános akciók</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapacitásbővítés (szakemberek, kutatók, tanácsadók bevonása) • Piaci szereplők közötti kapcsolatépítés (workshop-ok, találkozók) • Promóció (kiállítások, konferenciák, marketing kampányok, brosúrák, honlapok) • Képzések, tréningek • „pilot action” a piac átalakítására • megvalósíthatósági tanulmányok elkészítése

	<ul style="list-style-type: none"> • elemzések sztenderdek, politikák, szabályok kialakítására <p>2. Helyi és regionális energia ügynökségek létrehozásának támogatása (új energiaügynökségek létrehozása);</p> <p>3. Különleges események támogatása (konferenciák, szemináriumok) – non-profit önálló tevékenység, melyek nem része az 1.pontban lévő tevékenységeknek, kis összegű támogatás, max 40.000 Euró</p>
Támogatható költségek	<p>Az akciók megvalósításával összefüggő összes költség pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tanulmányok, megvalósíthatósági tanulmányok, ágazati elemzés elkészítésének költségei • konferenciák, tréningek, találkozók költségei • promóciós anyagok, honlapok, broszúrák költségei • bérköltségek • rezsi költségek • utazási költségek <p>A hardver beruházási költségek nem támogathatóak.</p>
Fontosabb követelmények	<p>A résztvevő partnerek minimális száma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Általános akciók esetén Legalább három független jogi személy három különböző résztvevő országból 2. Helyi és regionális energia ügynökségek létrehozásának támogatása esetén Legalább kettő helyi vagy regionális intézmény / hatóság kettő különböző résztvevő országból 3. Különleges események támogatása esetén Egy jogi személy egy résztvevő országból.
Időszak	<p>A pályázati felhívások harmadik körét 2005 őszén teszik közzé. A pályázási lehetőségek 2006 elején nyílnak meg. A keret kb. 50 millió EUR lesz.</p>

Pályázati Program neve	Transzeurópai Energiahálózatok Program (TEN – Energy Programme)
Pályázati felhívás megnevezése	Villamos-energia szektor államok közti, közös érdekeltségű projektjeinek támogatása
Pályázató hatóság	Európai Bizottság, Energetikai és Szállítási Főigazgatóság
Pályázati felhívás célja	<ul style="list-style-type: none"> • A villamosenergia-hálózatok adaptálása és fejlesztése a belső piac működésének támogatására, különösen a határkeresztezõ szûk keresztmetszetek, torlódások és hiányzó összeköttetések problémáinak megoldására; • Villamos-energiahálózatok létesítése sziget, elszigetelt, perifériás és ultraperifériás régiókban; • A villamos-energiaforrások diverzifikációjának és a megújuló energiaforrások felhasználásának támogatása, illetve ezen hálózatok összekapcsolása; • A villamos-energiahálózatok adaptálása és fejlesztése a megújuló energiatermelés integrálásának/ csatlakozásának elősegítésére; • Az EU villamos-energiahálózatai együttműködésének biztosítása a tagjelölt országok és a mediterrán, illetve a fekete-tengeri medencék államainak villamos-energiahálózataival.
Elnyerhető támogatás	<p>A pályázott összegnek min. 500.000 Eurónak kell lennie.</p> <p>A pályázati támogatás formája lehet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A projekthez kapcsolódó tanulmány elkészítésének költségeihez való hozzájárulás <i>Támogatás:</i> maximum a költségek 50%-a 2. a. A beruházáshoz felvett hitel kamatköltségeinek finanszírozása (maximum 5 éves időszakban); b. A felvett hitelhez kapcsolódó garanciavállalás díjához való hozzájárulás; c. Kockázati tőke szerepvállalás a beruházás megvalósításához szükséges forrásoldalon. d. A projekt megvalósításának közvetlen támogatása kellően indokolt esetben <i>Támogatás:</i> A teljes beruházási költség legfeljebb 10%-a, kivételes esetekben 20%-a
Támogatható költségek	<p>A projekttel kapcsolatos összes költség pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megvalósíthatósági tanulmány készítésének költségei • Eszközbeszerzés költségei • Tervezési költségek • Műszaki kivitelezés költségei • Bér, utazási, rezsi költség
Időszak	A pályázati lehetőség minden év első negyedévében nyílik meg.
Fontosabb követelmények	<ul style="list-style-type: none"> • Az érintett projektnek közös érdekeltségbe kell tartoznia • A projektnek potenciális gazdasági életképességet kell mutatnia • A területileg illetékes tagország(ok) jóváhagyása szükséges

Pályázati Program megnevezése	Fenntartható Energia Rendszerek
Pályázati Program neve	Hatodik Kutatásfejlesztési Program (6 K+ F)
Pályázat / Program kiírója	Európai Bizottság
Pályázati felhívás célja	Költséghatékony és innovatív jellegű energetikai technológiák kialakítása és elterjesztése
Támogatott területek	<p>Rövid és középtávra kiható kutatások</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tiszta" energia előállítása, tárolása, elosztása és felhasználása a vezetékes energiaellátásban, elsősorban megújuló energiaforrásokból <ul style="list-style-type: none"> • Költséghatékony energiaellátás megújuló energiaforrásokból • A megújuló energiák széles körű integrációja 2. Az energiahatékonyság és energiatakarékosság növelése megújuló nyersanyagok felhasználásával <ul style="list-style-type: none"> • Ökoházak, poligeneráció <p>Közép és hosszútávra kiható kutatások</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Korszerű technológiák az energiahordozók előállítására, tárolására, elosztására, különös tekintettel a hidrogéntechnológia lehetőségeire (decentralizált villamosenergia, hidrogén-energia) 2. A megújuló energiaforrások új technológiai koncepciói 3. Fosszilis tüzelőanyagot felhasználó erőművekből származó szén-dioxid elhelyezése 4. Az energiastratégiák gazdasági és társadalmi támogatásának eszközei
Elnyerhető támogatás mértéke	A konkrét felhívás és a választott pénzügyi lebonyolítási módszer függvényében 35-100%
Támogatható költségek	<ul style="list-style-type: none"> • a kutatásfejlesztéshez szorosan köthető személyi költségek; • a szükséges berendezések és anyagok beszerzésének költségei, • az utazási és projektmenedzsment költségek
Időszak	A felhívások 2005. július 8-án jelentek meg. A beadási határidő 2005. december 22-e.
Fontosabb követelmények	A projekteket legalább 3 független jogi személynek kell megvalósítania, amely jogi személyeknek legalább 3 az EU és a csatlakozásra váró országból kell származnia.
Megjegyzés	Esély támogatás megszerzésére, ha csatlakozik egy neves nyugat-európai kutatóintézetek, egyetemek által szervezett konzorciumhoz.

Pályázati Program	LIFE-Environment demonstrációs jellegű (Környezetvédelmi) projektek
Pályázati Alap / Program neve	LIFE III
Pályázat / Program kiírója	Európai Bizottság
Pályázati felhívás célja	Olyan demonstrációs projektek támogatása, melyek innovatív és integrált környezetbarát technikák és módszerek kifejlesztéséhez valamint a közösségi környezetvédelmi politika továbbfejlesztéséhez járulnak hozzá.
Támogatott területek	Minimumra csökkenteni a gazdasági tevékenységek környezeti hatását, tiszta technológiák kifejlesztésével és azáltal, hogy hangsúlyt helyeznek a megelőzésre, beleértve az üvegházgázok kibocsátásának csökkentését
Elnyerhető támogatás mértéke	A projekthez tartozó összes (a nem támogatható költségek kivételével) költség 30%-a, amennyiben a projekt nyereséget generál, abban az esetben ha nem akkor a költségek 50%-a.
Támogatható költségek	Nem támogatott költségek: <ul style="list-style-type: none"> • Földvásárlás • Nem újító jellegű (már működő) beruházások, tevékenységek • A jellemzően infrastruktúrális elemeket tartalmazó beruházások • Kutató és technológiai fejlesztési tevékenység
Időszak	A 2005 évi pályázati felhívást már kiírták. Beadási határidő 2005. szeptember 30.

Pályázati Alap/ Pályázató hatóság	INTERREG	Infrastrukturális és Közlekedési Minisztérium, Olaszország
Pályázati felhívás megnevezése	INTERREG III B CADSES 4. prioritás 1. intézkedés: Környezetvédelem, erőforrás-gazdálkodás és kockázatkezelés	
A pályázat célja(i)	<ul style="list-style-type: none"> • Környezeti megoldások fejlesztése • Erőforrás-gazdálkodáshoz kapcsolódó megoldások 	
Jogosultsági kritériumok	A pályázat benyújtására a következő szervezetek jogosultak: <ul style="list-style-type: none"> • regionális és helyi önkormányzatok; • közigazgatási szervek; • közhasznú intézmények, alapítványok; • szakmai szervezetek, tanácsadó központok; • magáncégek. 	
Elnyerhető támogatás mértéke	Az ERFA által nyújtott támogatás mértéke a projekt összköltségének legfeljebb 75%-a, melyet a magyar kormány társfinanszírozása egészít ki a projekt összköltségének további max. 12,5%-kal. A pályázónak tehát legalább 12,5% saját hozzájárulást kell biztosítania.	
Támogatás formája	Vissza nem térítendő támogatás.	

Támogatható költségek	<ul style="list-style-type: none"> • projekt koordináció; • személyi költségek; • találkozók, konferenciák; • utazás, szállás; • publikáció; • szakértők költsége; • kisléptékű beruházások.
Fontosabb követelmények	Projektidőtartam max. 36 hónap. Várhatóan külön kell pályázni a magyar társfinanszírozásra.
Megjegyzés	A pályázati felhívás már elérhető, a beadási határidő november 7.

4. 1. MELLÉKLET: PÉLDÁK ENERGETIKAI TÉMÁJÚ KÖZÖSSÉGI PÁLYÁZATOKRA

4.1 BRINGING ENERGY SERVICES TO THE LIBERALISED MARKETS

Objectives: Energy Services are a high priority area of the Energy Efficiency Action Plan, and have been supported as priority by the Energy Council and the EP. Recent studies have shown the need for a supportive policy framework, adapted to the liberalised internal markets for electricity and gas, to stimulate energy efficiency services and programmes by energy companies and others. The aims of this project are: 1) To foster a policy dialogue through publications, national workshops and a European Conference. The aim is to discuss and to further develop mutual understanding and possibly a consensus on the planned EU Initiative on energy services and on national policy initiatives to create a supportive framework for the electricity and gas supply industry to implement energy efficiency activities. 2) To disseminate information about good practice: a) in policy to create a supportive framework for energy efficiency services and programmes in liberalised electricity and gas markets, and b) in energy efficiency services and programmes themselves. For dissemination and dialogue, the main target groups for this project are policymakers, the electricity and gas supply industries, regulators, other stakeholders like trade unions, consumer organisations, environmental organisations, the energy efficiency industry, and the relevant media.

Description: The consortium includes energy and environment agencies, independent institutions, utility associations, and a regulator. In order to reach its targets, the project will produce a number of publications, organise a national workshop in each of the participating countries, and a European conference in Brussels.

Results: The expected direct result is a better understanding of the possibilities by all stakeholders, proposals for improvement, and possibly a consensus on the planned EU Initiative and possible proposal for a Directive on energy services and the related national policy initiatives to create a supportive framework for energy efficiency activities by energy companies and others. This will be an important step towards a harmonisation of the internal energy markets and a much increased implementation of high quality energy efficiency services and programmes in Europe. This could result in ca. 120 TWh electricity per year saved in the EU by 2010, and a net saving of over 2200 million EUR per year. Similar savings can be expected in the gas sector. Such high energy savings will also contribute to the security of the EU's energy supply, and the creation of jobs.

Documents:

Title: Bringing Energy Services to the Liberalised Markets - Initial Report

Doc URL: http://www.ukace.org/research/SAVE_BESTReport.pdf

Coordinator:

- Wuppertal Institut für Klima Umwelt Energie GmbH
Contractor Acronym: Wuppertal Institut
Country: GERMANY (DE)

Project partners:

- Lund University
Country: SWEDEN (SE)
- University of Antwerp - UFSIA vzw
Country: BELGIUM (BE)
- Energy Saving Trust
Country: UNITED KINGDOM (GB)
- Arbeitsgemeinschaft für sparsame Energie- und Wasserverwendung im VKU
Country: GERMANY (DE)
- Agenzia Nazionale per la Protezione dell'Ambiente
Country: ITALY (IT)
- Politecnico di Milano
Country: ITALY (IT)
- Agencia para a Energia
Country: PORTUGAL (PT)
- Agence de l'Environnement et de la Maitrise de l'Energie
Country: FRANCE (FR)
- Association for the Conversation of Energy
Country: UNITED KINGDOM (GB)

Status: ON-going

Total Budget: 367725 €

EU Contribution: 190000 €

Year of finance: 2001

Start date: 01/04/2002   **End date:** 30/09/2003

Programme: SAVE

Geographical scope: European level;

4.2 ENERGY EFFICIENCY AND LOAD CURVE IMPACTS OF COMMERCIAL DEVELOPMENT IN COMPETITIVE MARKETS

Objectives: The purpose of the study is to remove market barriers to energy efficiency through the determination of customer responses to different market based customer services of deregulated electricity markets. Load profile impacts from the introduction of competition will be studied for different customer groups, particularly with the focus on new communication solutions, variable pricing options and Smart-house technology. More specifically the objectives of the proposed action are to: - Establish specifications for load profiles in deregulated markets while taking into account the interaction between electricity and other energy resources. - Quantify the potential for peak power demand reductions in competitive electricity markets by the means of market solutions, dynamic pricing options, new technology solutions and information services. - Quantify the energy efficiency potential in competitive electricity markets by the means of market solutions, dynamic pricing options, new technology solutions and information services. - Determine which policy actions are the most efficient in removing existing barriers to energy efficiency.

Description: The project will address the barriers to energy efficiency in the following ways: Customers do not face correct energy prices: The project involves pilot case studies involving dynamic pricing options, Demand Side Bidding (DSB) and Smart-house technology in regions with direct communication and hourly metering systems installed to all types of customers. A cost-benefit analysis will show the socio-economic impacts from establishing infrastructure that facilitates the customers to receive continuous spot prices on energy. Lack of and incomplete information: The project will survey how information services within energy efficiency can be offered through Internet and what the impacts are. Institutional and legal barriers: The project will particularly address institutional and contractual specifications of market solutions such as DSB. Technical barriers: The project will show how new Information and Communication Technology (ICT) can be implemented to exploit the potential for peak demand reductions and energy efficiency in a competitive electricity market. Financial barriers: Through quantifying the potential for peak power demand reductions and energy efficiency a cost-benefit analysis related to different market based actions will show how financial barriers can be overcome.

Results: The project will contribute to the energy-related objectives and policies at Community level to increase the rational use of energy in the following ways: The project contributes to a better exploitation of the potential related to new ICTs through testing new ways of implementation and quantifying the potential benefits through cost-benefit analysis. The project contributes to achieving the targeted 1% per year reduction in energy consumption in Europe through quantifying the potential for peak power reductions and energy efficiency related to different actions. This will facilitate an improved targeting of energy efficiency actions. The project contributes to diurnal energy management through promoting dynamic pricing combined

with ICT that improves the customers' ability to automate price response.

Documents:

Title: EFFLOCOM Energy Efficiency and Load curve impacts of Commercial development in competitive markets

Doc URL: <http://www.efflocom.com>

Coordinator:

- SINTEF Energy Research
Country: NORWAY (NO)

Project partners:

- Technical Research Centre of Finland
Country: FINLAND (FI)
- Electricité de France
Country: FRANCE (FR)
- E-CO Tech
Country: NORWAY (NO)
- Energy piano
Country: DENMARK (DK)
- Electricity Association Services Ltd
Country: UNITED KINGDOM (GB)

Status: ON-going

Total Budget: 692060 €

EU Contribution: 242200 €

Year of finance: 2001

Start date: 02/07/2002   **End date:** 01/07/2004

4.3 MICRO MAP MINI AND MICRO CHP - MARKET ASSESSMENT AND DEVELOPMENT PLAN

Objectives: The aim of the study is to provide an objective evaluation of products, markets and players, to enable decision makers in energy companies, manufacturing industry and investors to position themselves to exploit new opportunities and accelerate the development of the micro (under 100 kWe) and mini (under 3 kWe) CHP market. The study will also provide a reference framework for policy makers in EU and National Governments to understand how to stimulate the growth of mini and micro CHP and to maximise the environmental, social and commercial benefits.

Description: This comprehensive study is in seven phases : Phase 1 will review the current products available including mini CHP engines and turbines, Stirling engines, fuel cells, controls, and heat storage and examine grid connection issues. Phase 2 will examine the potential market and its size and produce a specific database of housing and small non-domestic buildings in the EU and Central and Eastern Europe. As well as a full breakdown by age, type, heating demand, etc., this will include newbuild, refurbishment and boiler replacement rates and access to natural gas supply. The external influences on the development of the market will be analysed in Phase 3, covering fuel supply and cost, market liberalisation and the institutional and legislative framework. Phase 4 will review the market mechanisms and delivery options for the new technologies, and draw on previous, similar market transformation processes. In Phase 5, the previous phases will be brought together to forecast the market penetration under different scenarios. Energy and CO2 emissions savings will be calculated together with the value of the market. Phase 6 will develop the market development plan and make recommendations in all areas, including products and costs, finance arrangements, legislation and regulation, installation and service networks, and promotion. Initial niche markets will be proposed together with the necessary support. Phase 7 is the dissemination phase which in practice will start half way through the project with the first of two seminars, and include a second seminar and a conference at the end.

Results: It is expected that the project will produce the definitive study and development plan for mini and micro CHP, demonstrating the enormous potential in both energy and CO2 savings and the routes to be taken to transform the market and realise the potential. Wide and targeted dissemination to all market players is built into the project.

Coordinator:

- ECD Energy and Environment Ltd

Country: UNITED KINGDOM (GB)

Project partners:

- The European Association for the Promotion of Cogeneration
Country: BELGIUM (BE)
- Energy for Sustainable Development Ltd
Country: UNITED KINGDOM (GB)
- EA Technology LTD
Country: UNITED KINGDOM (GB)
- EUROPEAN UNION OF THE NATURAL GAS INDUSTRY
Country: BELGIUM (BE)
- SIGMA ELEKTROTEKNISK AS
Country: NORWAY (NO)
- ENERVAC-FLUTEC LTD
Country: GREECE (GR)

Status: Ended

Total Budget: 424580 €

EU Contribution: 310000 €

Year of finance: 2000

Start date: 01/04/2001   **End date:** 31/03/2002

Programme: SAVE

Geographical scope: European level;

4.4 NABUCCO PROJECT

Objectives: The aim of the study is to analyse the economical viability of the gas pipeline from Turkey to Austria, and to evaluate the possible technical and financial alternatives.

Results: The project will produce the definitive technical and financial study of the proposed investment.

Coordinator:

- Nabucco Company Pipeline Study GmbH

Project partners:

- Botas
Country: Turkey
- Bulgargaz
Country: Bulgaria
- Transgaz

Country: Romania

- MOL

Country: Hungary

- Erdgaz (OMW)

Country: Austria

Status: On going

Total Budget: 3 400 000 €

EU Contribution: 1 700 000 €

Programme: TEN-Energy

Geographical scope: Turkey, Bulgaria, Romania, Hungary, Austria